

ПАВЛЮК Євген

Хмельницький національний університет
<https://orcid.org/0000-0002-4041-4457>
pavlukev@khmnu.edu.ua

ПАВЛЮК Оксана

Хмельницький національний університет
<https://orcid.org/0000-0003-0016-2416>
pavliuko@khmnu.edu.ua

АНАЛІЗ ЗАКОНОМІРНОСТЕЙ РОЗВИТКУ ОЛІМПІЙСЬКОГО ТА ПРОФЕСІЙНОГО СПОРТУ

Актуальність теми зумовлена значимістю дослідження тенденцій та особливостей функціонування сфери спорту в сучасному світі. Спорт змінює ключову роль у соціальному, культурному та економічному розвитку суспільства, сприяння популяризації здорового способу життя, об'єднанню націй і встановленню міжнародного діалогу. Недостатня теоретична та емпірична розробленість питань про закономірності розвитку олімпійського та професійного спорту обмежує можливість прогнозування їх подальшого прогресу, формування ефективних управлінських рішень та стратегій на глобальному й національному рівнях. Виникає потреба в комплексному аналізі, який враховує специфіку олімпійського спорту як соціокультурного феномену та професійного спорту як економічного і розважального сектору. Метою статті є дослідження основних тенденцій та факторів впливу на спорт у глобальному контексті, аналіз етичних та правових аспектів взаємодії між олімпійським і професійним спортом. Етапи розвитку сучасного олімпійського руху демонструють постійний прогрес у його організаційних, культурних та соціальних аспектах. Кожен етап відображає відповідь на глобальні виклики свого часу, зокрема політичні, економічні та соціальні трансформації, що забезпечує адаптацію олімпізму до змін у світовій спільноті. Серед факторів, які сьогодні негативно впливають на розвиток професійного спорту, слід відзначити корупційні аспекти професійної спортивної діяльності», що в контексті аналізу призводить до такого висновку як розвиток і ефективність професійного спорту залежить від взаємодії зовнішніх і внутрішніх факторів, включаючи глобалізацію, економічні й соціальні тенденції, технологічні трансформації, демографічні особливості та конкурентну динаміку спортивних організацій. Водночас ключовою перешкодою для прогресу є корупція, яка негативно впливає на розвиток професійного спорту. Розвиток олімпійського та професійного спорту значною мірою визначається глобалізацією, економічними та соціальними змінами, технологічними інноваціями, демографічними особливостями й конкурентною динамікою. Водночас боротьба з корупцією та вдосконалення антидопінгових програм, особливо в Україні, залишаються ключовими завданнями для забезпечення прогресу в спортивній сфері.

Ключові слова: олімпійський та професійний спорт, дослідження, фактори розвитку.

<http://doi.org/10.31891/pcs.2024.4.8>

1. ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Актуальність теми зумовлена значимістю дослідження тенденцій та особливостей функціонування сфери спорту в сучасному світі. Спорт змінює ключову роль у соціальному, культурному та економічному розвитку суспільства, сприяння популяризації здорового способу життя, об'єднанню націй і встановленню міжнародного діалогу.

Олімпійський спорт, як символ єдності та чесності, і професійний спорт, який є потужним економічним і соціальним явищем, мають різні завдання, структури і виклики, які потребують детального вивчення. Актуальним є питання впливу глобалізації, комерціалізації, технологічного прогресу, а також правових та етичних аспектів на

розвиток обох сфер діяльності. Аналіз закономірностей дозволить встановити ключові фактори, які сприяють сталому розвитку спорту, визначити проблеми та запропонувати перспективи їхнього розвитку. Це дослідження також важливо в контексті підвищення інтересу до підготовки висококваліфікованих спортсменів і пошуку шляхів конкурентоспроможності на міжнародній арені.

Олімпійський та професійний спорт є двома взаємопов'язаними, але водночас самостійними явищами, розвиток яких залежить від чисельних соціально-економічних, культурних і технологічних факторів. Сучасний етап характеризується глобалізацією, комерціалізацією спортивної діяльності та впровадженням інновацій, що створює нові виклики та можливості для розвитку цих сфер діяльності. Водночас

зберігається необхідність забезпечення рівноваги між спортивною етикою, суспільними цінностями та комерційними інтересами.

Недостатня теоретична та емпірична розробленість питань про закономірності розвитку олімпійського та професійного спорту обмежує можливість прогнозування їх подальшого прогресу, формування ефективних управлінських рішень та стратегій на глобальному й національному рівнях. Виникає потреба в комплексному аналізі, який враховує специфіку олімпійського спорту як соціокультурного феномену та професійного спорту як економічного і розважального сектору.

2. ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Аналіз останніх досліджень і публікацій підтверджує актуальність проблеми розвитку олімпійського і професійного спорту. В наукових працях М. Булатової, Л. Радченко, В. Єрмолової підкреслюється історична, культурна і гуманістична цінність олімпійського руху, акцентуючи увагу на тісних зв'язках спорту з іншими аспектами суспільного життя, такими як політика, економіка та екологія. Автори звертають увагу спільноти на гуманістичному потенціалі олімпійського спорту, зокрема олімпійський спорт використовується для формування морально-етичних якостей, соціальної відповідальності та фізичного здоров'я молоді; розширення світогляду через вивчення історії та культурної спадщини олімпійського руху. Зміст наукового дослідження відображає комплексний аналіз взаємовідносин між різними організаціями, залученими у світову олімпійську систему, та їхніми зовнішніми партнерами та впливовими політичними силами. Головні аспекти, які можна виокремити: складна взаємодія між Міжнародним олімпійським комітетом, міжнародними спортивними федераціями та національними олімпійськими комітетами. Це підкреслює необхідність гармонізації між організаціями, що мають різні інтереси, повноваження та джерела фінансування [1]. У іноземних наукових працях [2, 3, 4] досліджено роль національних спортивних інституцій у популяризації олімпійських цінностей, олімпійської освіти в програмах освітніх закладів та спортивних організацій. Наведено успішні приклади інтеграції

олімпійської ідеології в освітні програми. Також ідентифікуються виклики, пов'язані з недостатнім фінансуванням, обмеженим охопленням програм і нерівномірним поширенням олімпійської освіти в регіонах.

Науковцями досліджено поняття, ознаки і функції професійного спорту, а також визначено головні тенденції розвитку європейського професійного спорту і його місце в системі професійного спорту загалом [5]. Розкрито історичний зміст та сучасне трактування чинників розвитку професійного спорту у Північній Америці та Європі [6]. Є низка сучасних наукових досліджень, які стосуються проведенню та організації змагань в професійному спорті, зокрема обґрунтовано теоретичну концептуальну основу та формування узагальненого наукового знання про функціонування систем змагань в ігрових видах професійного спорту [7]; з'ясовано особливості становлення та розвиток професійних змагань з футболу (на прикладі Ліги Європи UEFA) [8]; охарактеризовано становлення змагань у професійному футболі (на прикладі Суперкубку, Ліги конференцій UEFA та клубного Чемпіонату світу) [9]; розкрито ключові аспекти становлення та розвитку турніру US Open у контексті історії та сучасності [10]; виявлено особливості становлення та розвитку компонентів системи змагань у професійному тенісі в контексті історії та сучасності [11].

Також здійснено огляд та конституційно-правовий аналіз законодавчого поняття «професійний спорт» та проведено порівняльний аналіз категорій «професійний спорт», «спорт вищих досягнень», «олімпійський спорт», «аматорський спорт», досліджено визначення професійного спорту в юридичній науці [12].

3. ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є дослідження основних тенденцій та факторів впливу на спорт у глобальному контексті, аналіз етичних та правових аспектів взаємодії між олімпійським і професійним спортом.

4. ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБґРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Етапи розвитку сучасного олімпійського руху демонструють постійний прогрес у його організаційних, культурних та соціальних аспектах. Кожен етап відображає відповідь на глобальні виклики свого часу, зокрема політичні, економічні та соціальні трансформації, що забезпечує адаптацію олімпізму до змін у світовій спільноті.

Перший етап характеризується визначенням основних цінностей олімпійського руху; проблемами організації Олімпійських ігор, зокрема недосконалістю програми змагань, нерівномірним представництвом країн тощо. В другому етапі можна відмітити посилення міжнародного визнання олімпійського руху; розширення програми змагань, але скорочення деяких видів спорту; складнощі, пов'язані з політичними конфліктами між світовими війнами. Третій етап віддзеркалює початок боротьби за утримання принципів аматорства в спорті; активізацію ролі засобів масової інформації в популяризації олімпійського руху. Четвертий етап характеризується зростанням політики впливу на спорт; початком партнерства МОК із міжнародними корпораціями; посилення дискусій про рівність у спорті. Особливостями п'ятого етапу є перехід до професіоналізації спорту; акцент на популяризації олімпійських цінностей серед молоді; увага до екологічних та соціальних аспектів організації Ігор. Шостий етап характеризується зміцненням екологічної відповідальності в організації Олімпійських ігор; посилення гендерної рівності; цифровізація трансляцій та активація залучення вболівальників через соціальні медіа.

Сучасний погляд вітчизняних вчених на проблему професійного спорту характеризується такими ідеями. Зокрема, сучасний спорт більше не сприймається як розвага, а є важливим соціально-культурним явищем. У європейському спорті домінує спортивно-комерційний підхід, тоді як у Північній Америці спорт спрямований на отримання прибутку. Зростає роль професійного спорту у вихованні, соціалізації особистості та формуванні способу життя. Європейський спорт поступово переймає практики Північної Америки, зокрема щодо закритих професійних ліг, що змінює традиційний підхід до спортивного менеджменту [5]. Отже на основі

вищенаведеного аналізу можна зробити такий підсумок, зокрема важливими факторами для розвитку професійного спорту є впровадження системи управління професійним спортом за прикладом європейських та північноамериканських моделей; залучення інвестицій у спорт через приватний бізнес, гранти та створення прибуткових спортивних ліг, розробка національного спортивного права, яке враховуватиме специфіку професійного спорту, включно із захистом прав спортсменів і тренерів.

Як зазначає Ю. Бріскін, спорт інтегрується в освіту, економіку, політику, релігію та культуру. У Європі пріоритетом залишається спортивний результат, тоді як у Північній Америці домінує комерційна складова, також спорт стає інструментом для формування стилю життя та поведінки. Також звертається увага на важливості поширення використання прецедентного права та спортивного арбітражу, зростає важливість розвитку спортивного права для регулювання складних відносин у цій сфері. Вищенаведений аналіз підкреслює важливість розвитку спортивного права в Україні для адаптації європейських моделей; підтримувати впровадження інновацій у менеджмент професійного спорту [5].

У науковій праці авторського колективу [6] зазначено : «враховуючи глобальний феномен професійного спорту в сучасному світі, слід зазначити, що його структура та ефективність залежать від широкого спектру факторів, як зовнішнього середовища, так і пов'язаних із побудовою внутрішніх механізмів професійних спортивних організацій. Серед них: глобалізація, геополітичні та економічні тенденції, трансформація інформаційно-комунікаційних технологій, кризові соціальні чинники, спортивна міграція, чисельність населення та демографічні співвідношення в країні, монополія та конкуренція на арені професійного спорту щодо співіснування різних організацій в одному виді спорту, орієнтація професійних ліг на підвищення ефективності діяльності». Серед факторів, які сьогодні негативно впливають на розвиток професійного спорту, слід відзначити корупційні аспекти професійної спортивної діяльності», що в контексті аналізу призводить до такого висновку як розвиток і

ефективність професійного спорту залежить від взаємодії зовнішніх і внутрішніх факторів, включаючи глобалізацію, економічні й соціальні тенденції, технологічні трансформації, демографічні особливості та конкурентну динаміку спортивних організацій. Водночас ключовою перешкодою для прогресу є корупція, яка негативно впливає на розвиток професійного спорту.

Важливим фактором, що впливає на розвиток олімпійського і професійного спорту є антидопінгова діяльність. У дослідженні [13] підкреслюється важливість антидопінгових заходів у сучасному спорті, акцентовано, що українські дослідження в цій галузі мають обмежений обсяг у порівнянні з міжнародними. Водночас закордонні фахівці роблять акцент на вдосконаленні методик виявлення допінгу, тоді як в Україні досі відсутні ефективні програми профілактики запобігання використуванню заборонених препаратів, що власне визначає такі рекомендації, як: запровадити регулярні дослідження щодо дослідження ефективності антидопінгових програм; поширювати сучасні методи виявлення допінгу та профілактики через освітні кампанії.

Загалом підсумовуючи вищенаведений аналіз літературних джерел, можна виокремити такі узагальнення. Олімпійський рух постійно адаптується до глобальних викликів, відображаючи соціально-культурні та економічні трансформації, що враховує визначення основних цінностей і подолання організаційних викликів; міжнародне визнання, розширення програм, але зіткнення з політичними конфліктами; боротьба за принципи аматорства та популяризація через ЗМІ; політичний вплив, партнерство з корпораціями, дискусії про рівність; професіоналізація спорту, екологічна та соціальна орієнтація; гендерна рівність, цифровізація та залучення аудиторії через соціальні мережі.

Олімпійський спорт є важливою галуззю досліджень, і кількість наукових праць у цій сфері постійно зростає. Наукові праці охоплюють такі аспекти: історія олімпійського руху: дослідження розвитку Олімпійських ігор, ідей П'єра де Кубертена та еволюції спортивних подій; олімпійська освіта: розробка навчальних програм, які популяризують олімпійські цінності;

соціокультурний вплив: дослідження ролі Олімпійських ігор у формуванні культури, гендерної рівності, інклюзії та боротьби з дискримінацією; економічний вплив: аналіз витрат і доходів, пов'язаних із організацією змагань, вплив на туризм і розвиток інфраструктури; етика та доброчесність : антидопінгові дослідження, боротьба з корупцією та підвищення прозорості у спорті; спортивна наука: процес спортивного тренування, інновації в тренувальних методах, спортивна медицина. Щороку публікується значна кількість досліджень у журналах, присвячених спорту, соціології, освіті та економіці. Олімпійські ігри надихають на міждисциплінарні дослідження, об'єднуючи фахівців з різних сфер, розвиток цифрових технологій завдяки ширшому доступу до наукових матеріалів.

Професійний спорт виходить за межі розваг, проте залишається соціально-культурним явищем, що впливає на освіту, економіку, політику та культуру. Європейський спорт зосереджується на спортивних досягненнях, тоді як північноамериканський акцентує увагу на комерційних аспектах. Тенденції включають розвиток закритих професійних ліг, впровадження інновацій у спортивному менеджменті, інвестування через бізнес і гранти, а також створення національного спортивного права.

Фактори, що впливають на розвиток олімпійського і професійного спорту: ефективність спорту залежить від глобалізації, економічних і соціальних змін, технологічних інновацій, демографічних особливостей і конкурентної динаміки. Корупція залишається ключовою перешкодою для розвитку професійного спорту. Антидопінгова діяльність є важливим фактором, але в Україні необхідно вдосконалити антидопінгові програми.

Загалом, сучасний спорт є багатограним явищем, тісно пов'язаним із суспільними процесами, і вимагає системного підходу до його розвитку.

5. ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМКУ

Отже, можна зробити висновок. Розвиток олімпійського та професійного спорту

значною мірою визначається глобалізацією, економічними та соціальними змінами, технологічними інноваціями, демографічними особливостями й конкурентною динамікою. Водночас боротьба з корупцією та вдосконалення антидопінгових програм, особливо в Україні, залишаються ключовими завданнями для забезпечення прогресу в спортивній сфері. Серед сучасних факторів, що негативно впливають на розвиток професійного спорту, особливо виділяються корупційні аспекти спортивної діяльності. Аналізуючи цю проблему, можна зробити висновок, що розвиток і ефективність професійного спорту залежать від поєднання зовнішніх і внутрішніх чинників, зокрема глобалізації, економічних та соціальних змін, технологічного прогресу, демографічних особливостей і конкурентної динаміки спортивних організацій. Корупція, як одна з основних перешкод, суттєво стримує прогрес у цій сфері.

Олімпійський рух, відповідаючи на глобальні виклики, постійно адаптується до

соціально-культурних та економічних змін, долаючи організаційні труднощі та відстоюючи ключові цінності. Це включає міжнародне визнання, розширення програм, подолання політичних конфліктів, боротьбу за принципи аматорства, професіоналізацію спорту, популяризацію через ЗМІ, забезпечення гендерної рівності, екологічну та соціальну орієнтацію, а також інтеграцію цифрових технологій і соціальних мереж для залучення аудиторії.

Професійний спорт, виходячи за межі розважального контексту, залишається потужним соціокультурним явищем, яке впливає на освіту, економіку, політику та культуру. Європейська модель спорту спрямована на досягнення спортивних результатів, тоді як північноамериканська орієнтована переважно на комерціалізацію. Серед сучасних тенденцій виділяються розвиток закритих професійних ліг, впровадження інновацій у спортивний менеджмент, інвестиції через бізнес і гранти, а також створення національного спортивного законодавства.

Література

1. Булатова М., Радченко Л., Єрмолова В. (2020). Олімпійський спорт у системі гуманітарної освіти (український досвід). *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*, (2) 105–115 <https://doi.org/10.32652/tmfvs.2020.2.105-115>
2. Bronikowski M, Bronikowska M, Glapa A. Poland: Olympic education as patterns of sport institutions. In: Naul R, Binder D, Rychtecky A, Culpan I, editors. *Olympic education: an international review*. New York: Taylor & Francis; 2017. p. 222-37
3. Naul R, Binder D, Rychtecky A, Culpan I, editors. *Olympic education: an international review*. New York: Taylor & Francis; 2017. 361 p.
4. Ren Hai. China: Olympic education in the context of the Beijing Olympic Games. In: Naul R, Binder D, Rychtecky A, Culpan I, editors. *Olympic education: an international review*. New York: Taylor & Francis; 2017. p. 119-34
5. Бріскін, Ю. А., & Нерода, Н. В. (2022). Професійний спорт у системі соціальних практик спорту – головні тренди. *Lex Sportiva*, (1), 3–11. <https://doi.org/10.32782/lexsportiva/2022.1.1>
6. Хіменес Р. Хіменес, Юрій А. Бріскін, Мар'ян П. Пітін, Неоніла В. Нерода та Ольга Р. Задорожна. (2024). Історичний контекст та сучасне тлумачення чинників розвитку професійного спорту в північній Америці та Європі. *Слобжанський науково-спортивний вісник*, 28 (1), 14-22. <https://doi.org/10.15391/snsv.2024-1.002>
7. Хіменес Х. Р. Теоретичні та організаційні основи систем змагань в ігрових видах професійного спорту : дис. ... д-ра наук з фіз.вих та спорту : 24.00.01. Львів, 2024. 634 с.
8. Хіменес, Х., Еделев, О., Пітін, М., Васильків, М., Лобасюк, В., & Надич, В. (2024). Становлення та розвиток змагань з професійного футболу (на прикладі Ліги Європи UEFA). *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини*, (29(1)), 36–43. вилучено із <http://visnyk-sport.kpnu.edu.ua/article/view/303442>
9. Хіменес, Х. Р., Бріскін, Ю. А., Пітін, М. П., Човган, Р. Я., & Еделев, О. С. (2024). Становлення змагань у професійному футболі (на прикладі суперкубку, ліги конференцій uefa та клубного чемпіонату світу). *Фізичне виховання та спорт*, (1), 324-331. <https://doi.org/10.26661/2663-5925-2024-1-44>
10. Хіменес, Х., Пітін, М., Еделев, О., Шекель, В. (2022). Відкритий чемпіонат США з гольфу: історія та сучасність. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я в сучасному суспільстві*, 3(59), 9-14. <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2022-03-09-14>
11. Хіменес Х., Пітін М., Бріскін Ю., Еделев О., Флуд О. (2023) Система змагань у професійному тенісі: еволюція та сучасність. *Спортивна наука та здоров'я людини*. 2023;2(10):167-181. DOI:10.28925/2664-2069.2023.213
12. Туряниця О.О. Конституційно-правове регулювання професійного спорту в Україні. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право». Державний вищий навчальний заклад

13. Лазурко Ю., Пітин М., Еделєв О. (2024). Зміст науково-методичного обговорення антидопінгової діяльності у спорті. *Olympicus*, (3), 80–87. <https://doi.org/10.24195/olympicus/2024-3.11>

References

1. Bulatova M., Radchenko L., Yermolova V. (2020). Olimpiiskyi sport u systemi humanitarnoi osvity (ukrainskyi dosvid). *Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia i sportu*, (2) 105–115 <https://doi.org/10.32652/tmfvs.2020.2.105-115>
2. Bronikowski M, Bronikowska M, Glapa A. Poland: Olympic education as patterns of sport institutions. In: Naul R, Binder D, Rychtecky A, Culpan I, editors. *Olympic education: an international review*. New York: Taylor & Francis; 2017. p. 222-37
3. Naul R, Binder D, Rychtecky A, Culpan I, editors. *Olympic education: an international review*. New York: Taylor & Francis; 2017. 361 p.
4. Ren Hai. China: Olympic education in the context of the Beijing Olympic Games. In: Naul R, Binder D, Rychtecky A, Culpan I, editors. *Olympic education: an international review*. New York: Taylor & Francis; 2017. p. 119-34
5. Briskin, Yu. A., & Neroda, N. V. (2022). Profesiyni sport u systemi sotsialnykh praktyk sportu – holovni trendy. *Lex Sportiva*, (1), 3–11. <https://doi.org/10.32782/lexsportiva/2022.1.1>
6. Khrystyna R. Khimenes, Yurii A. Briskin, Marian P. Pitin, Neonila V. Neroda ta Olha R. Zadorozhna. (2024). Istorychnyi kontekst ta suchasne tлумachennia chynnykiv rozvytku profesiinoho sportu v pivnichnii amerytsi ta yevropi. *Slobozhanskyi naukovo-sportyvnyi visnyk*, 28 (1), 14-22. <https://doi.org/10.15391/sns.v.2024-1.002>
7. Khimenes Kh. R. Teoretychni ta orhanizatsiini osnovy system zmahani v ihyrovykh vydakh profesiinoho sportu : dys. ... d-ra nauk z fiz.vykh ta sportu : 24.00.01. Lviv, 2024. 634 s.
8. Khimenes, Kh., Edeliiev, O., Pityn, M., Vasylykiv, M., Lobasiuk, V., & Nadych, V. (2024). Stanovlennia ta rozvytok zmahani z profesiinoho futbolu (na prykladi Lihy Yevropy UEFA). *Visnyk Kamianets-Podilskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Ohienka. Fizyчне vykhovannia, sport i zdorovia liudyny*, (29(1)), 36–43. vylucheno iz <http://visnyk-sport.kpnu.edu.ua/article/view/303442>
9. Khimenes, Kh. R., Briskin, Yu. A., Pityn, M. P., Chovhan, R. Ya., & Edeliiev, O. S. (2024). Stanovlennia zmahani u profesiinomu futbolu (na prykladi superkubku, lihy konferentsii uefa ta klubnoho chempionatu svitu). *Fizyчне vykhovannia ta sport*, (1), 324-331. <https://doi.org/10.26661/2663-5925-2024-1-44>
10. Khimenes, Kh., Pityn, M., Edeliiev, O., Shekel, V. (2022). Vidkrytyi chempionat SShA z holfu: istoriia ta suchasnist. *Fizyчне vykhovannia, sport i kultura zdorovia v suchasnomu suspilstvi*, 3(59), 9-14. <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2022-03-09-14>
11. Khimenes Kh., Pityn M., Briskin Yu., Edeliiev O., Flud O. (2023) Systema zmahani u profesiinomu tenisi: evoliutsiia ta suchasnist. *Sportyvna nauka ta zdorov'ia liudyny*. 2023;2(10):167-181. DOI:10.28925/2664-2069.2023.213
12. Turianytsia O.O. Konstytutsiino-pravove rehuliuвання profesiinoho sportu v Ukraini. Dysertatsiia na zdobuttia naukovoho stupenia doktora filosofii za spetsialnistiu 081 «Pravo». Derzhavnyi vyshchyi navchalnyi zaklad «Uzhhorodskyi natsionalnyi universytet». Uzhhorod, 2022. URL: [file:///C:/Users/%D0%90/Downloads/12301685_dlya_etsp_turyanitsya_oo%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/%D0%90/Downloads/12301685_dlya_etsp_turyanitsya_oo%20(1).pdf)
13. Lazurko Yu., Pityn M., Edeliiev O. (2024). Zmist naukovo-metodychnoho obhovorennia antydoпинhovoї diialnosti u sporti. *Olympicus*, (3), 80–87. <https://doi.org/10.24195/olympicus/2024-3.11>

Abstract

PAVLYUK Yevgen, PAVLIUK Oksana
Khmelnitskyi National University

ANALYSIS OF THE PATTERNS OF DEVELOPMENT OF OLYMPIC AND PROFESSIONAL SPORTS

The relevance of the topic is due to the importance of studying the trends and features of the functioning of the sports sector in the modern world. Sport is changing its key role in the social, cultural and economic development of society, promoting the popularization of a healthy lifestyle, uniting nations and establishing international dialogue. Insufficient theoretical and empirical research on the patterns of development of olympic and professional sports limits the ability to predict their further progress, to formulate effective management decisions and strategies at the global and national levels. There is a need for a comprehensive analysis that takes into account the specifics of olympic sport as a socio-cultural phenomenon and professional sport as an economic and entertainment sector. The purpose of the article is to study the main trends and factors influencing sports in the global context, and to analyze the ethical and legal aspects of the interaction between Olympic and professional sports. The stages of development of the modern Olympic movement demonstrate constant progress in its organizational, cultural and social aspects. Each stage reflects a response to the global challenges of its time, including political, economic and social transformations, which ensures the adaptation of Olympism to changes in the global community. Among the factors that negatively affect the development of professional sports today are the corruption aspects of professional sports activities, which in the context of the analysis leads to the conclusion that the development and effectiveness of professional sports depends on the interaction of external and internal factors, including globalization, economic and social trends, technological transformations, demographic characteristics and competitive dynamics of sports organizations. At the same time, corruption is a key obstacle to progress, which negatively affects the development of professional sports. The development of Olympic and professional sports is largely determined

by globalization, economic and social changes, technological innovations, demographic characteristics and competitive dynamics. At the same time, the fight against corruption and the improvement of anti-doping programs, especially in Ukraine, remain key challenges to ensuring progress in the sports sector.

Key words: olympic and professional sports, research, development factors.

Стаття надійшла до редакції 14.11.2024 р.